

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 719. An, à quibus, quibus, quorum & qualiter legatorum causâ caveatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

ordinaria qualiter locum non habeant in fideicommissio seu legato universalis, dictum est §. *proced.* Per actionem in rem tamen principaliter, non tamen solum, ut volunt alii, intelligitur rei vindicatio; cum plures alia actiones reales sub ea comprehendantur. Dum enim res incorporalis vel aliud jus in re legatum est, post ejus agnitionem non competit rei vindicatio, sed actio ex tali jure descendens. V. g. servitute legata, confessoria directae; si aliud jus legatum, datur actio utilis. Sed neque actio in rem in omnibus legati speciebus, nec semper locum habet, sed saltem, si legatario dominium aliudve jus in re quaesitum fuerit; cum ea supponat jus in re competens legatario.

2. Actio hypothecaria vel quasi serviana legatario in omnibus defuncti bonis concessa in securitatem legati. *l. i. c. comm. de legat.* Lauterb. *l. c. §. 46.* dicens actionem hanc juri ff. incognitam beneficio Justiniani acceptam ferendam. Competit autem haec hypotheca à tempore mortis testatoris etiam in legato conditionato. Lauterb. §. 46. non tamen in re legata. Arg. *l. 64. ff. de furt.* nec in bonis haeredis aut alterius propriis onerati legato; sed tantum in bonis, quae ad personas gravatas à testatore pervenerunt. Lauterb. *l. c.* datur haec actio contra singulos haeredes, etiam tertium possessorem. §. 7. *Inst. de act. l. 18. c. de pignor. l. 12. c. de distract. pign.* qui tamen gaudet beneficio excussionis. Lauterb. *l. c.* non tamen datur contra singulos haeredes in solidum, sed dividitur inter plures, licet jus pignoris sit indivisibile. *l. 65. ff. de evict.* cum hoc jus pignoris non tam haereditarium, quam rebus haereditariis primum, & quidem singulis haereditum portionibus pro rata debiti à lege impositum. Lauterb. cum Franzk. *ad ff. de pignor. n. 37.* nec datur contra creditores defuncti hypothecarios; hi enim omnes etiam chirographarii nudi legatariis & fideicommissariis praefertur; eò quòd legatum est donatio, quilibet autem de suo tantum debet esse liberalis; & creditores certent de damno vitando, legatarii de lucro quaerendo juxta *L. fin. §. 4. c. de jur. delib.* nec denique legata debentur nisi deducto aere alieno. §. *fin. Inst. de leg. falsid. l. 6. c. eod.* Carpz. *p. 3. c. 13. d. 18.* Mævius. *p. 7. decis. 246.* Lauterb. *l. c.*

3. Tertia est actio personalis & speciali nomine dicta actio ex testamento; eò quòd jure veteri legata non nisi testamento relinquebantur, & testamentum erat causa sine qua non; retentoque hoc nomine etiam hodie, & si legata nunc ex quavis ultima voluntate ipsaque obligatio non ex testamento, sed ex quasi contractu, agnitione nimirum ultimae voluntatis oriatur. conceditur legatarius adversus haeredes aliasve personas oneratas ad legata consequenda, de cujus actionis causa efficiente proxima de qua ejus objecto, subjecto, exercitio vide Lauterb. §. 48. *Et plurib. seq.*

Quest. 719. An, à quibus, quibus, quorum & qualiter legatorum causa caveatur?

1. Resp. primò: cum legati (idem est de fideicommissis) per conditionis vel diei adjectionem extradio quandoque suspendatur, ne interea re legata vel per fideicommissum relicta dilapidata per haeridem eoque non existente solvendo, legatum vel fideicommissum intercidat, haeres, qui possessioni bonorum incumbit, cautionem interponere debet. *l. 1. §. 2. ff. ut legator. servandor. l. 12. ff. qui satisd. cog.* cautio haec est, qua onerati legatis vel fideicommissis

dati fideiussoribus cavent legato aut fideicommissio honoratis, seu ultima voluntate relicta eo tempore, quo testator voluit praefituros, dolunquè malum abfuturum. Lauterb. *in ff. legator. servandorum §. 2.* Dicitur etiam stipulatio pratoria, quia à Pratore introducta *cit. l. 1. §. 2.*

2. Resp. secundò: ad eam praestandam tenentur omnes legatis & fideicommissis gravati eorumque substituti haeredes & successores, cujuscunque dignitatis & facultatum sint. pro ut haec habentur *cit. §. 1. 6. 12.* etiam dum nulla adest suspicio futurae dilapidationis seu consumptionis Carpz. *7. F. c. 3. d. 38. n. 8.* Peregr. *de fideicom. a. 40. n. 10.* Muller. *in ff. ut legat. vel fideicom. th. §. 1.* Brunem. *ad l. 1. ff. eod. dicens esse speciale, quòd haeres locupletis cavere teneatur.* Lauterb. *l. c. §. 3.* *Et DD.* communiter ad *l. 12. ff. qui satisd. cog.* ita ut nec rerum immobilium possessores ab ea sint liberi. non tamen ultra vires gravandi, Caterum praedictae personae offerre non tenentur cautionem, sed tunc demum eam praestare, si postulata à legatariis vel fideicommissariis; & quidem ante, non post contestatam litem. *l. 1. §. 9. ff. ut legat. vel fideicom.* Lauterb. *ibid. §. 4.* Liberantur autem ii à praestanda cautione in sequentibus casibus. Primò si ea remissa haeredi à testatore. Faber. *in eod. l. 6. cit. 29. def. 1.* Muller. *th. §. 1.* Lauterb. *l. c. §. 8.* idque vel expresse prohibendo, vel haeredi dando licentiam bona pro libitu alienandi, Carpz. *l. 6. resp. 31. n. 1.* Lauterb. *l. c. §. 8.* cautio autem tunc condici potest juxta *l. 1. ff. ut in possession. leg.* Lauterb. *l. c.* Muller. *l. c. th. §. 3.* idque speciali favore ultimarum voluntatum ne frustrentur. accipiendaeque haec remissio quòd ad primum cautionis membrum, non quòd ad posterius de dolo malo ab futuro. Item si cautio remissa à legatario; qua fortè nullus dilapidationis est metus. Secundò, si haeres in continenti offerat manifestam probationem nihil deberi. Tertio si haeres haereditatem non adit. Quarto si Fiscus successit, *l. 1. §. 18. ff. ut legator. servandor.* quia is semper futurus solvendo praesumitur. quam tamen praesumptionem tanquam praesumptionem juristantum probationem admittere ait Lauterb. Quindò si legatarius pendente conditione deceferit. *cit. l. 1. §. 14.* Sextò in tantum liberantur per privilegium republicae, quae nude reponunt voluntati defuncti statum iri. *l. 6. §. 1. ff. eod.*

3. Resp. ad tertium: praestatur cautio omnibus legatariis & fideicommissariis, etiam universalibus eorumque substitutis. *l. 13. ff. qui satisd. cog.* Item successoribus. *l. 1. §. 14. ff. §. l. 4. c. ut legat. & fideicom.* Legatariorum procuratoribus specialiter ad hoc constitutis. *cit. l. 1. §. 4.* iisque, quorum juri legatarii subjecti, sed sub conditione, de qua *cit. l. 1. §. fin.* Si pluribus res eadem relicta, vel plures de ea contendunt, cavendum omnibus. *l. 3. & 16. ff. ut legat. vel fideicom.* & quidem priores in successione hanc cautionem petere debent. *l. 69. §. 3. ff. de legat. 3.* ut autem dicta persona postulare possint cautionem, quin & aditionem haereditatis, ut Muller. *l. c.* debent probare legatum vel fideicommissum, non quidem plene & in processu judicario, sed solum summarie per exhibitionem scripturae, in qua relictum affirmatur. *l. 5. §. 2. ff. ut legat. vel fideicom.* unde nec Judex desuper subtiliter cognoscere debet. *l. 1. c. eod.* Muller. Lauterb. *LL. cit.* cum in causis summaris exceptiones altioris indaginis non admittantur. nisi tamen quis in continenti certo & evidenter probare vellet, nullo modo legato vel fideicommissio locum esse. Lauterb. *l. c. §. 5.* cum Carpz. *7. F. p. 1. c. 8. def. 17.*

4. Resp.

4. Resp. Ad quartum: super quibus cautio præstanda sunt legata & fideicommissa, tam universalia quam particularia, maxime conditionata & sub die relicta. *cit. L. 1. §. 2. l. 14. ff. ut legat. vel fideicom.* in legatis enim puris regulariter non præstatur cautio, sed demum lite mota, si exercitium iudicii moram habeat. *cit. l. 14. Lauterb. cit. §. 5.*

5. Resp. Ad quintum: præstatur cautio hoc modo; ut oneratus legato coram competente Iudice, ubi est hæreditas, vel in loco, ubi hæres domicilium habet (uti etiam esse in arbitrio legatarii, an petitionem cautionis instituere velit in foro domicilii, an in foro aditæ hæreditatis, ait Muller. *l. c.*) legatario satisdet legati vel fideicommissi servandi gratiâ, hoc est, ut relictum ejusve pretium, quibus testator dari voluit, his diebus, aut lite finita detur, dolumque abfuturum. Præstatur tantum semel, etsi egenos fidejussores datos fuisse dicatur. *L. 3. §. fin. ut in possess. legat. nisi aliud suadeat æquitas propter novam urgentem causam, quæ videri possunt. L. 4. ff. eod. Muller. l. c. th. 52. Lauterb. §. 6.* Fit datis fidejussoribus; cum in cautione necessaria satisfactio & pretoria stipulatione regulariter personæ intervenientes desiderantur per *L. 1. ff. qui satisd. cog. L. 1. §. 5. §. 1. 7. ff. de stipulat. pretoria. Lauterb. l. c. cum Mavio. p. 3. decis. 76. num. 1.* Ideoque hypothecaria non sufficit. exceptis tamen patre & domino institutis hæredibus & gravatis legato; hi enim filio vel servopendente conditione emancipato vel manumisso cautionem hypothecariam præstant. *L. 7. ff. ut legat. vel fideicom. Lauterb. cit. §. 6. in fin. idem dicendum asserens juxta L. 6. §. 1. c. ad Trebell. si pater fratri à patre vel matre gravatus restituere, nisi testator satisfactionem exigi specialiter disposuerit.*

Quest. 720. An & qualiter legatorum servandorum causâ legatarius mitti possit in possessionem bonorum hæredis seu gravati legato, & in ea esse.

R Esp. Si hæres aliusve re in diem vel sub conditione legata gravatus cautionem petitam præstare nolit, nec se offert ad causæ cognitionem in continenti, vel non possit, & per legatarium vel fideicommissarium non stetit, quò minus caveatur, prætor mittit in possessionem rerum hæreditariam. *L. 1. §. 1. ff. ut in possess. legator. Lauterb. in ff. ibid. §. 1. uti etiam, si lite mota hæres sit condemnatus, sed appellavit; in quo casu legatarius cautionem præstare debet in casum succumbentiæ, quatenus hæredis interest. Lauterb. l. c. citatis Mav. p. 7. decis. 336. num. 7. Brunem. ad L. 5. ff. eod. num. 3.* Bona autem, in quæ venit immissio, hic veniunt, quæ in causâ hæreditaria manent, nec dolo malo in ea esse desierunt, & quorum proprietas vi institutionis in hæredem ad eum spectant. *L. 5. §. 5. l. 6. ff. ut in possess. item agri vectigales, pignora testatori data, aliæque res bona fide possessæ, & fructus. cit. l. 5. §. 7. & seq. Lauterb. l. c. §. 2.* non tamen veniunt bona aliàs hæredis alteriusve successoris propria, nisi ipsius dolo dicta bona hæreditaria in hæreditate esse desierunt. *cit. l. 5. §. 5. 13. & seq. vel nisi post immisionem culpofam adhuc non caveat, nec satisfaciatur. Lapsis à petitione cautionis sex mensibus continuis; tunc enim etiam in bona propria immittendi sunt legatarii vel fideicommissarii. cit. l. 5. §. 10. & l. 6. c. eod. indeque fructus percipiunt, primò in usuras, dein in sortem computandos, usque dum voluntari defuncti satisfiat. cit. l.*

5. §. 16. Coler. de process. execut. p. 3. c. 12. n. 28. Mav. p. 1. decis. 208. n. 3. Muller. in ff. ut in possess. th. 55. Interdum tantum immisissis conceditur facultas ad necessitatem consumendi. *L. 14. ff. eod. ita ferè Lauterb. §. 3.* De cætero præscindendo etiam ab ista oblatione hæredis, etsi olim jure veteri immissio illa fiebat in universa bona, etiam si res minima legata; jure tamen novo, præcedente cognitione causæ, immissio tantum fit pro mensura & quantitate debiti legati, quam sententiam tantquam communem DD. sectantur Brunem. *ad l. 3. c. ut in possess. legator. num. 4. Hahn. ad Wesenb. eod. num. 3. Lauterb. ibid. §. 2.* Quòd si plures sint legatarii hanc immisionem petentes, omnes immittendi, qui citra præjudicium ordinis vel temporis unum idemque jus habent; quia sunt ejusdem tituli, & inter legatarios rationis prioris immisionis nullus ordo servatur. *Stru. & Muller. l. c. th. 56. juxta cit. l. 5. §. 2. & 3.* Quilibet tamen eorum rei sibi legatæ servandæ causâ possidet, ut tædio perpetuæ detentionis & custodiæ cautionem aut legatum ipsum extorqueat. *cit. l. 5. ipsique debent res hæreditarias & fructus colligere, & hos non duraturos vendere, & pretium servare. cit. L. 5. §. 22. Lauterb. §. 4. Muller. l. c. th. 57.* Si autem hæres adveniente die vel conditione legatis solvendis satisficere nequeat, & cautionem juratoriam offerat, non est audiendus, sed legatarius in possessionem mittendus. *Bachov. ad Treutl. vol. 1. d. 5. th. 7. lit. a. Muller. cit. th. 57.* Illud denique hic notandum; per hanc immisionem non tam transferri in legatarios vel fideicommissarios rerum illarum possessionem propriè loquendo, quam detentionem & custodiam, unde nec jus expellendi hæredem habent. *cit. l. 5. §. 22.* Sed simul cum eo possident, etiam si interea adveniat conditio; sed tunc adeundus Iudex competens. *L. 5. c. eod. multoque minus proprietas & dominium, quæ omnia manent apud hæredem. cit. L. 5. ff. & L. 5. c. ut in possess. hypothecam tamen tacitam in omnibus rebus hæreditariis non tam acquirunt quam habent. cit. l. 5. ff. & c. Lauterb. §. 5. cum Carpz. 7. F. p. 1. c. 28. def. 117. num. 3. vi cujus præferuntur omnibus hæredis creditoribus. L. 11. §. 1. ff. L. 3. c. ut in possess. creditoribus tamen hæreditariis seu testatoris non præjudicant. cit. l. 5. §. 4. cum defuncti æs alienum priùs sit deducendum. ita ferè Lauterb. l. c.*

Quest. 721. An & qualiter legata præstanda cum suis incrementis & decrementis.

R Esp. Primò: incrementum totum, quod ex re legata habuit aut accepit hæres à testamento condito, pertinet ad legatarium, adeoque & fructus ipsi, ubi per modum incrementi unum quid efficiunt cum re legata velut pars illius. v. g. fœtus nati, quibus grex ovium legatus auctus fuit. *de Lugo. de 7. & 7. Tom. 2. d. 24. num. 239. juxta L. 10. ff. de legat. 1. §. 10. Inst. de legat. idemque dicendum de fructibus agri legati pendentibus; (de collectis verò paulò inferiùs) Carpz. 7. F. p. 3. c. 13. def. 1. Lauterb. ad ff. de legat. §. 52. quod secundum aliquos intelligendum de incremento accedente à morte testatoris; secundum veriore, ut Lauterb. l. c. §. 1. à tempore aditæ hæreditatis & agniti ab hærede legati. Sicut enim priùs ipsum legatum non pertinet ad legatarium, ita nec ejus incrementum. Unde jam totum illud incrementum intrinsecum ex natura rei factum unà cum re legata præ-*